

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Davidis de Spina ... Manuale sive Lexicon
pharmaceutico-chymicum**

Spina, David de

Francofurti ad Moenum, 1700

[Acetum]

[urn:nbn:de:bsz:31-127465](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127465)

LEXICON PHARMA- CEUTICO-MEDICUM.

A.

ACETUM AGRESTINUM SOLU- TIVUM, *Cloff. ex Schr.*

Recip.

Succi agrestis sive emphacii depurat. ℥ij.
Fol. sen. or. ℥ij. sem. anis. contul. ℥j.
Rad. mechoac. in taleol. dissol. non autem
pulverisata, ℥ss. garyophyll. integr. n. ij.
Macerentur in lagenâ loco frigido & de isto
aceto agrestino permisce cochl. ij. aut iij. in
jusculis condimenti loco, in quibus prius dissoluta
sit ℥ss. cremor. Tart. Adultis detur dosis superior in-
tegra.

Hujus remedii assiduo usu hemitritæum & morbos
chronicos, quamvis longâ patientiâ edomari, proba-
tum est. *Vide corpus pharmaceutico-chymico medicum
Jungken pag. 33. a.*

Acetum Alexicatum seu destillatum alexic.

Frankofurtense ex Sch.

℞. Rad. Tormentill. Zedoar. Bistort. ana ℥ss.
Angelic. Imperator. Hirundinar. ana ℥iij.
Pimpinell. Diſtam. alb. Aristoloch. ros. vera ana ℥ij.
A Herb.

ACE-

Herb. Card. bened. Galeg. Scord. ana Miß. Sed. Maj.

Endiv. ana Mij.

Fl. Calendul. Miß. Rosar. rub. Nymph. Borräg. Tanic. Sambuc. ana Mij.

Poma citria recentia minimèque putrida. N. viij.

Incisis incidendis, ac contusis contundendis affunde \ddagger acerr. lb. X. stent in confusione donec probe imprægnatum extet acetum, quod usui asservetur, vel & destillando per alembicum evchatur. *Vid. corp. ph. p. 33. a.*

Acetum Antimonii.

3. *Mineram antim. tere ac elice \ddagger per retort. prolectum funde super mineram novam, digere σ (2. 3.) hinc destilla iterum per retortam idque repete, donec quantitatem cupitam acquisiveris.*

Cum tamen labor hic admodum sit tædiosus, dum parum aceti fundit, hinc alia methodo major hujus aceti acquiritur copia nimirum:

3. *Mineram § levigat. affunde ∇ pluvial. destillat. ad eminent. digit. aliquot, digere vase H. cl. in fimo equino, donec incipiant fermentari, ac spumam ejicere; Dein abstrahe ∇m , augendo ∇m in fine, sedde capiti suo mortuo, & reassa ∇ quæ abstracta erit, fiat cohobatio toties reiterando, donec prædeat liquor acidus instar \ddagger ti.*

Vires. Inservit tincturæ antimonii extrahendæ, refrigerat efficaciter sanguinem, in febris præcipuè maligna & Ungarica, si cum Lap. Prunellæ & ∇ destillata conveniente misceatur: curat inflammationem à pulvere nitrario ortam cum saccharo § i.

N. I. \ddagger hoc § i melius evadet, si pulverisatæ novæ mineræ § i id affuderis ad emia. dig. 3. circula-
veris-

A C E T U M

verisque (s. 12.) sic tingetur rubro colore magisque
acefcer; tum effunde & abstrahere per MB sic † gii
exibit clarum & rubedinem post se relinquet in fundo.

N. 2. Acuari potest hoc † suomet sale, nimirum.

Recip. † Antimonii ℥iv. Sal. Antimonii ℥i. solve
ac destilla per † c.

Dici poterit acet. destillat. Antimonii alcalisatum,
sive radicatum.

N. Felicius forsan processeris, si sal g in † solve-
ris atque ex argilla & solutione hac massam, & exinde
globulos formaveris eosque per retortam, ut Sal
Com. solet, destillaveris.

ALIUD.

Acetum gii in majori copia obtinebis, si super tra-
tem ferream mineram gii frustulatum impones, super-
structo aludele cum pluribus ollis perviis & alembi-
co, subministrando carbonem in alia area focaria accen-
sos, ne acetum a carbonum vaporibus inquinetur.
Vid. corp. ph. p. 38. a.

Acetum Aromaticum odoratum.

Mysiceti.

℞. Rad. irrid. flor Ziss fl. lavend. ros. r. ronic. ana ℥i.
caryoph. cinam. acut. ana ℥ss. nuc. m. macis galang.
min. zedo. ana ℥iij. cort. aurant. citri ana ℥i. styr.
cal. myrrh. rub. benz. ana ℥ss. fol. rorism. rut. major.
ran. salu. ana ℥i. gall mosch. ver. lign. al. sans. cicc.
spic. ind. ana ℥ss. aceti vini viol. q. s. m. Es acetum
zinctum es bene impragn. usui servetur.

Cum intincto panno lineo naribus odoris ergo reci-
piendi ad motum cerebrum confortat sensus excitat,
spiritus recreat, animique defectione vires quasi emor-
tuas copiose restituit ceterisque cordis affectus opem
unice praestat. Vid. corp. ph. p. 34. a.

A 2

Ac-

Acetum Bezoardicum *Sylvii.*

- ℞. Rad. petas. ℥ij. Angel. Zedoar. ana. ℥j. Fol. rut. hort. ℥iv. melliss. scab. calend. ana ℥ij. nuc. jugl. immatur. concis. ℔ij. Pom. citri rec. concis. ℔j.

Contund. prius radices deinde cum reliquis omnibus in aceti destillati ℔xij. macer. per n. postea lento igne cinerum ad specierum fere siccitatem destillentur prolectumque acetum asservetur.

Uirpatur contra pestem & affectus epidemicos ad sudores proliciendos. Vid. corp. ph. p. 31. a.

Acetum Bezoardicum *Timai.*

- ℞. Confect. orviet. ℥ij. Diase. Frac. ℥i℔. Ther. Androm. ℥j. Rad. angel. contray. enul. pimp. torm. scorz. dict. alb. petasit. ana. ℥vi. Fol. scord. rut. millefol. an. m. j. Flor. calend. tun. ana. m℔℔. cord. frax. citri ana. ℥℔℔. Bacc. jun. ℥i℔℔. maceris zedoar. ana ℥iij. camph. ℔ij. croc. ℥j. myrrh. el. ℥℔℔. aceti ex succo rubi idæi q. s. m. & stent in inf. in loc. cal. donec acetum probe sit impregnatum tum colat. usui asservetur. A Timao laudatur in Peste cum pauxillo scordii vel ther. Vid. corp. ph. p. 32. a.

Acetum Bezoardicum minus de Spina.

- ℞. Rad. angel. dict. alb. succisa arist. rot. gent. pimp. ana. ℥iij. turb. el. ℥ij. core. citr. rec. ℥iij. Fol. scord. cardb. salv. rut. fl. calend. bacc. jun. ana m℔℔. camph. ℥℔℔. croc. integr. ℔j. Acet. fort. q. s. m. dig. & F. acet. bez.

Acetum Bezoardicum *Minsichti.*

- ℞. Rad. Scorzon. angel. dict. alb. ana. ℥j. torm. Zedoar. enul. camp. ana. ℥℔℔. camph. ℥i℔℔. pulv. & mixtis aff. ff. vin. à confect. bezoard. n. solar. residu & aceti vini samb.

*samb. dest. ana. ad 6. dig superemin. Et in vitro ope-
clauso, donec perfectè tingantur, postea filtr. & ad
usum reservo.*

Vires. Acetum hoc opitularur Pesti & prodest à ve-
nenato animali ictis vel demorsis, valet etiam contra
venena hausta, præservandi gratia, dosis est cochl. ℞.
mane, curandi v. ab ℥ss ad ℥j. *Vid. corp. ph. p. 35. a.*

Acetum Bezoardicum sive Theriacale

Norimbergensium.

℞. Radicum Chelidon. maj. ℥ss. Angelica, Imperatoria,
Plantag. majoris seu latifol. ℥ss. Gentiana Bistorta,
Valeriane maj. Pimpinella, Diſtamni albi, Carlina
Zedoaria, ana. ℥j. Fol. diſtamni Cretici, Salvia, Sca-
bioſa, Scordii, C. benedicti ana. mss. Cortic. & semin.
Cicri ana. ℥j. Corn. Cervi ℥ss. Boli Armen. Croci
an. ℥ij.

Ex his Crocus C. C. Diſtamnus albus, & Bolus ar-
mena, in linteo ligentur, & macerentur in aceti acer-
rimi ℔bris V. per diem & noctem, deinde digerantur
in Balneo per triduum, in colatura verò dissol-
vantur Theriaca optima ℥xj. & serventur. *Vid. corp. ph.
p. 32. a.*

Acetum Bezoardicum sive Theriacale

Londinensium.

℞. Magna quod ab aqua Theriacali remansit, post de-
stillationem, huic adde: Florum Garyophyllor. ℥ij.
Lavendulæ ℥ss.

Affundatur his aceti rosacei & sambuccini aa. ℔iiij.
Fiatque sine ebullitione digestio in fimo per octiduum,
mox per manicam Hippocrat. colatura. *Vid. corp. ph.
p. 33. a.*

A 3

Acetum

Acetum Bezoardicum sive Antipestilentiale
Zuvelfferi.

℞. *Radicum Angelica*, *Levistici* ana ℥iij. *Herb. recent.*
meliss. *Ruta hortens.* *Scordii nostr.* ana ℥iiij. *Rosarum*
recent. ℥iij. *Granor. juniper.* ℥iiij. *Cortic. citri rec.*
extim. ℥i℥.

Hac incisa & contusa immergantur in aecti vini
boni lb. xij.

Facta aliquali digestionē abstrahatur acetum destil-
lando in alembico vitreo, ad siccitatem. Aceto huic
abstracto denud immitte :

Radicum Angelica, *contrajerva*, *Enula recent.* *Morsus*
Diaboli. *Zedoar.* ana ℥i℥. *Herb. recent.* *Ruta Scor-*
dii nostr. ana ℥ij. *Crocior. opt.* ℥ij. *Cortic. citri rec.*
extim. ℥i℥. *Granorum juniperi*, *Myrrha rubra*
ana ℥j.

Stent in infusione loco calido, vitro bene clauso
per septimanam postea colentur atq; filtrentur, filtrato
aecto adde, dum in usum venire debet, pro qualibet
libra.

Mellis citrati n. m. parati ℥ij. vel iij.

Efficax est in peste & febribus malignis, cum pro
praeservatione, ante egressum matutinis horis, unum
aut duo cochlearia sumendo, dum curativè potiuncu-
lis sudoriferis immiscendo à ℥ij. ad ℥℥. *Vid. corp. ph.*
p. 32. a.

Acetum Bezoardicum F. F. Cl. Dn. D. de
Spina ex Schroed.

℞. *Rad. enul. camp.* ℥ij. *Angelic.* *Ostrut.* *Valerian.* *Vin-*
etoxic. *Chelidon.* *Pimpinella.* ana ℥vj. *Gentian.* *Di-*
ptamn. alb. *Aristoloch. rot.* *Tormentil.* *Scabios.* *Succis.*
Petasit. *Zedoar.* ana ℥i℥. *Bacc. jun.* Miiij. *Myrrh.*
elect.

elect. ꝑ. Fol. Rut. Chelidon. maj. Scord. Chamædr. Card. ben. ana Mij.

Incidentur & contundantur ut est moris, dein affunde: Aceti vini acerr. lb. viij. Spir. vini lb. iij. Theriac. Androm. ꝑ. Spir. Tartari, ꝑ. Camphor. ꝑ. iij.

Digerantur per dies aliquot (14) dein exprimantur & trenturque per chartam. Vid. corp. ph. p. 34. a.

Acetum Confortans S. Cloff. Pulß-Eßig/
ex Schroed.

ꝑ. Fol. Rut. Mij. Fumar. Mj. Baccar. juniper. ꝑ. Caryophyll. Macis, Nucis Mosch. Testicul. Castor. ana ꝑ. Contusis affunde acetum ros. lb. iij.

Infusa per aliquot dies, vel macera retrò formacera.

VIRES. Gravidis, Puerperis, & ab utero syncopizantibus prodest, odorando, tempora fricando, & pulsui utriusque ex linteis eo madentibus alligando. In febribus malignis commodè additur Camph. ꝑ. Vid. corp. ph. p. 35. a.

Acetum Diaphoreticum Minsichti.

ꝑ. Rad. Salsap. china ana ꝑ. lign. Sassafr. ꝑ. fl. Samb. ꝑ. cass. lign. ꝑ. incis. & contus. inf. in acet. vin. acerr. q. s. & macera tamdiu, donec rubini instar. ting. filtr. & F. Acetum cephalicum in lue venerea & temp. pestis usurp. Dosis a cochl. j. ad ij.

Acetum Hystericum Minsichti.

ꝑ. Herb. rut. rec. exsic. gran. chamaect. ana ꝑ. gum. Sagapen. galb. ana ꝑ. rad. penced. cast. ver. ana ꝑ. callor. equar. ass. far. ana ꝑ. Inf. in aceti vini acerr. q. s. & f. dig. in B. M. p. 5. aut 6. d. donec acetum perfectam acquirat tincturam, dein filtra & ad usum reserva.

A 4

Pro-

Prodest in suffocatione uteri, vertigine & Lethargo, externe & interne sumptum; dosis cochl. ℞. ad j. *Vid. corp. ph. p. 35. a.*

Acetum Mellis vel Sacchari Collect. Leidenf.

℞. Mellis vel Sacchari ℔. iij. aque comm. ℔. XL.

Coquantur simul ad quartæ partis exhalationem, de in ubi refrigeratum fuerit, decoctum adde fermenti acidi panis, q. s. vel ad quantitatem ovi aut circiter, fermentetur simul in sole, aut loco calido, ubi fermentatio cessat, infunde liquorem super sequentem mixturam.

℞. *Caulium uvarum* sive recentium sive siccatorum ℔. iij. fermenti acidi panis ℔. ℞. *Rad. Pyrethri* vel *Zingib.* vel *piperis longi* ℥j.

Includatur fermentum unâ cum hisce pulverificatis, & sub caulibus abscondatur. In promptu adsint duo talia vasa, hac mixtura repleta; Hisce in uno vase superfunde liquorem. Macerentur simul per horas xxiiij. Dein effundatur liquor in aliud vas speciebus hisce repletum, & post xxiiij. horas materia illa in præcedente vase incalescet; cui denuò superfunde liquorem, hoc tam diu repetendo, donec acidissimus fuerit liquor, *vid. corp. ph. p. 28. a.*

Acetum Mithridat. Minsf.

℞. *Mithrid.* *Damoc.* *Terra Sigill.* *Rad. Tormentillæ.* *Enula camp.* *Angelica.* ℥vj. *Corn.* *Cervi.* s. igne calc. *Pulv. serpentum.* *Myrrha rub. ana.* ℥j. s. sem. citri excori. *Acetosa Bacc. juniperi an.* ℥iiij. *Flor. Calendula.* *Tunica an.* ℥ij. *Cruci orient.* *Caryophyllor.* *Camphora.* an. ℥j. *Aceti vini rosar.* q. s.

Misce & acetum optimè coloratum adusum reponc. *Vid. corp. ph. p. 36. a.*

Acet-

Acetum Myrrhatum *Mins.*

℞. Myrrha rub. ℥j. Rad. Gentiana ℥℥. Herb. Card. benedict. Rut. e. Absinthii, Scabiosa, Veronica, Scordii an. ℥ij. Craci orientalis, Cassia lignea, Castorei. ana ℥j. Macerentur in aceti vini caryophyllati s. q. per octiduum; postea filtrentur, & acetum clarum ad usum servetur.

Acetum Prophylacticum *Cl. Dn. D. Arnoldi Weikardi ex Schrœd.*

℞. Rad. Angelic. Zedoar. Levistic. Pimpinell. Gentiana Rut. ana Mj. Turbith el. zij. Cort. cir. recent. ℥iij. Baccar. Juniper. bene matur. ℥iij. Laur. ℥j. Incisa & contusa, ut moris, maceretur cum aceto acerr. Mens. ij. postea destilletur per alembicum vitreum. Servetur pro usu. *Vid. corp. ph. p. 37. a.*

Acetum Rhizoticum *Mins.*

℞. Rad. Tormentilla. Serpentar. Pimpinella. Angelica. Valeriana. Imperator. Succisa, Dictamn. alb. Enula camp. Vincetoxic. Zedoaria. Pezasis.

Infundantur in aceti vini salviati, s. q. & post debitam digestionem, acetum filtratum ad usum reponatur. *Vid. corp. ph. p. 37. a.*

Acetum rosaceum *Zwelfferi.*

℞. Rosar. recent. Damascen. pallid. & contus. ℔ij. Immergantur in aceti vini boni ℔viii. Factaque digestionem brevi destilletur, sive abstrahatur acetum per cucurbitam, vel alembicum vitreum, ad siccitatem ferè rosarum. Destillato aceto denuò injiciantur rosarum recent. rubr. ℥iij. tempore hyberno.

Stent in infusione diebus aliquot, postea colentur & filtrentur, usuique reponantur.

Juxta hunc modum Zvvelfferus omnium herbarum & florum aceta conficere docet.

Ultrajectini in sua Pharmacopœa loco recent. *Flor. siccatos recipiunt, & eum s. q. aceti v. m. accerr. æstivis caloribus in vase vitreo soli exponunt, per mensem & ultra, tunc verò reponunt colatum acetum. Vid. corp. ph. p. 37. a.*

Acetum Rosaceum Pharmacopœæ

Londonensis.

3. *Rosarum rubr. medio maturitatis sereno cœlo collectarum, exungularum & in umbra per triduum aut quatrimum, ut exsiccantur, expansarum lbj. Aceti sextarios octo; Insoleantur diebus quadraginta, deinde coletur acetum, repetaturque infusio cum rosis recentibus. Vid. corp. ph. p. 40. a.*

Acetum Rosaceum juxta Charas.

2. *Rosa rubra, nondum explicata provinciales dicta, quarum pars candicans, calici proxima, forfice rescanda, unguis rosarum dicta. Pars rubra soli exposita, sicut, aut saltem sub dio, quàm cito fieri poterit. Accipe rosarum tali modo exsiccatarum lbj. conjiciantur in lagenam densam vitream, ac illis affunde aceti optimi lbvij. post ritè obturatâ lagenam insoleatur per 14. dies aut tres hebdomadas demum, omnia colentur & fortiter exprimantur. Colato si aceto rursus immitatur novarum rosarum lbj. dehinc reiteretur insolatio, postea colatio & expressio, ut ab initio, sicque reservetur ad usum. Si cui lubet, poterit ultimo rosas in aceto relinquere, & usus tempore saltem quantum lubet aceti in cœli decantare.*

Acce-

Acetum rutaceum F. F. ex Sch.

21. Fol. Rut. Scord. Card. bened. Tanacet. an. Mj. Bacc. juniper. rad. Angelic. ana Zij. Zedoar. Cort. citri. ana ʒʒ.

Incidantur minutim, ac infundantur in ℥ opt. ℥b.

VI. Viribus convenit cum prioribus acetis Bezoardicis. Vid. corp. ph. p. 37. a.

Acetum Theriacale Minsichti.

22. Ther. Androm. ʒj. corn. alcis spagy. calc. Bacc. jun. sem. cardb. an. ʒʒ. Fol. verben. scord. rut. an. Zij. myrrb. rub. cort. citri an. ʒʒ. Rad. torm. angel. Zedoar. perasit. ana ʒj. camph. lign. al. macis acet. vin. calendulati q. s. m. donec optime tingatur, postea separabis acetum tinctum & ad usum reservabis. Vid. corp. ph. p. 38. a.

Acetum Thoriacale P. A. V.

23. Rad. chelid. maj. ʒʒ. angel. ostrut. gent. bist. valerian. pimp. dict. albi Carline zedoar. ana ʒj. plant. maj. ʒʒ. Fol. scord. cardb. dict. cret. ana Pij. cort. & sem. citri an. ʒʒ. gran. jun. ʒij. nucl. nuc. jugl. ʒij. Inf. omnia in acet. rut. ℥iv. ft. in vitro bene clauso prodest in morbis venenat. peste. Vid. corp. ph. p. 38. a.

Acetum Vini quomodo conficiendum.

Qui in copia hoc conficiunt, hac methodo procedunt.

Sumunt dolium pro lubitu parvum aut magnum, probe ligatum, ut diu duret; huic infundunt Spiritus vini portionem ac hinc inde probe agitando, id humectant, tunc verò, quod reliquum est à Spiritu vini effluere sinunt, ac dolium ut sicceur rursus reponunt: insequente post die immittunt dolio, quod 80. mensu-

ras continet, welches ein Ohm hält / octo mensuras aceti boni cui in nodulo inest, Piper Hispanicum, Zingiber, Grana Paradisi, Caryophylli, radices pyrethri, & fermentum ad partes æquales; ac his superaffundunt vini calefacti totidem mensuras octo, post tres verò dies rursus infundunt octo mensuras vini calidi, ac ita alternatim procedunt ad repletionem usque dolii, quod interea semper in loco calido retineri debet, immittendo verò vinum calidum semper probè omnia commovendo miscentur ab initio.

Quando jam ad perfectionem deventum est, ac quid depromitur, tam subito illa pars resarcitur dimidia parte vini calidi addita, quod reliquum est & restat resarciri, altero die post infunditur, ac sic perpetuam nanciscuntur aceti mineram aceti confectores.

Præterea egregium fermentum acidum ita conficere docet *Le Mort*.

℞. Fermenti panis acidi ℥iij. Fecum vini quantum possibile recentium ℥iij. Aceti acerrimi è vino generoso ℥. j. Piperis Brasiliensis ℥j. Longi, Zingiberis, Pyrethri ana ℥vj

Misceantur exactè, & stent per tempus, sic fermentum hoc fit validius, & si huic massæ adhuc addideris sacchari vulgaris ℥. iv. producet excellentissimum acidum.

De hoc fermento admiscetur debita dosis liquori ad acendum destinato, tum verò per tres dies singulis horis materia optimè commoveatur, donec ad motum intestinum redigantur, & inde emerget acetum fortissimum brevi temporis spatio. *Vid. corp. ph. p. 29. a.*

Acetum Zedoardicum *Minsichti*.

℞. Rad. Zedoaria, Angelica, Tormentilla, Scorzonera,

ANACOLLEMA. ANISUM. 13

ana ꝑs. Bacc. lauri excort. Juniperi an. ꝑij. Flor. Calendulae. Lavendula, rosar. rub. an. ꝑij. Myrrharub. Lig. Aloes, Macis, ana ꝑis, Caryophyllor. Nuc. Moschat. ana ꝑj.

Infundatur in aceti vini Sambuc. s. q. donec perfecte colorentur, postea acetum coletur & reponatur. Vid. corp. ph. p. 38. a.

Anacollema frontale ex Schrad.

ꝑ. Mastich. Thur. Myrrh. ana. ꝑis. Bol. arm. Palulater. ana ꝑs. Croci ꝑj. Cum albumin. ovi, ol. rosac. & pauillo aceti. F. Frontale.

VIREs. Prodest in lippitudine, aliisque affectibus oculorum fronti impositum.

Aliud ex Schrad.

ꝑ. Argilla usta, farina volat. Staubmeel. Boli Armen. ana ꝑs. Succ. acac. Hypocyst. ana ꝑij. cum album. ovi & modico aceto. F. frontale.

VIREs. Convenit in Hæmorrhagia narium. Vid. corp. ph. p. 666. a.

Anisum Laxativum Zœvelfferi.

ꝑ. Sem. anisi benè mundati à suis stipitibus tb. s. Immittatur ahenò confectorio supra ignem collocato (prout jamjam præmissa huic classi Prolegomena satis edocuere) humectetur post saccharo clarificato & ad consistentiam syrupi paulo crassiore macto, cui statim superinspergatur nonnihil de pulvere sequente jam describendo (loco quasi amyli pulveris, quo, uti superius innui, confectarii suas confectioes adulterare solent,) utpote.

ꝑ. Pulv. diagridis sulphurati & amygdalis dulc. probe subacti ꝑis. Galap. subtiliss. ꝑj. Mechoac. albe unciata